

DATUM	11-5-2020
AAN	commissie RGW / leden Provinciale Staten
VAN	Gedeputeerde Hanke Bruins Slot
DOORKIESNUMMER	Klik hier als u tekst wilt invoeren.
ONDERWERP	Beantwoording technische vragen SB Uitvoering Actieplan Weidevogels

Een aantal fracties heeft met het oog op de Commissie RGW van 13 mei as. technische vragen gesteld over de Statenbrief Uitvoering Actieplan Weidevogels 2018 (2020RGW77). Hieronder vindt u onze beantwoording.

GroenLinks

Vraag: In het coalitieakkoord is de volgende ambitie uitgesproken: “We gaan de bescherming van weide- en akkervogels en insecten intensiveren.” Waar zien wij deze intensivering precies terug? Mocht deze intensivering nog niet opgenomen zijn in het voorgenomen traject, wanneer kunnen wij dat verwachten?

Antwoord: *Met het vaststellen van het Actieplan heeft de provincie Utrecht ingezet op een forse intensivering van het weidevogelbeleid, zowel wat betreft aanvullende investeringen als extra weidevogelbeheer. De vaststelling hiervan was weliswaar (vlak) voor het coalitieakkoord, maar de eerste resultaten van deze intensivering worden nu pas bekend. Uit deze resultaten blijkt dat we met onze keuze voor intensivering in de beste gebieden op de goede weg zijn, maar rekening houdend met jaarlijkse schommelingen en de vrijwilligheid van deelname, hebben we te maken met een fragiele winst. We gaan nu door op de ingeslagen weg om meer zogenaamd ‘zwaar beheer’ en meer deelname van agrariërs in het kerngebied te realiseren. Daarnaast houden we een goede relatie met onze collectieven en gaan we overleggen met de collectieven waar het minder gaat om te bekijken of er een verbeteringslag mogelijk is. Hoe, of en waar we het beleid en de begrenzing van het kerngebied gaan aanpassen, laten we afhangen van de weidevogel-telling in 2021 en van de middelen die beschikbaar komen bij het nieuwe Europese plattelandsprogramma.*

VVD

Vraag: Wat zijn de (mogelijke) effecten van de RES op deze weidevogelgebieden? Is er al een afwegingskader bekend waarmee keuzes met betrekking tot energieopwekking in deze gebieden gemaakt zullen worden?

Antwoord: *In artikel 6.12 van de Ontwerp Omgevingsverordening is opgenomen ten aanzien van windturbines en zonnevelden: ‘Een omgevingsplan dat betrekking heeft op een locatie binnen Weidevogelkerngebied (niet in de weidevogelrandzone) kan regels bevatten die realisatie van windturbines met een vermogen van 3 MW of meer toestaan, mits wordt voorzien in een aantoonbare verbetering van het leefgebied van de weidevogels’. Projecten die geen aantoonbare verbetering opleveren, kunnen volgens de nog vast te stellen Omgevingsverordening niet in het weidevogelkerngebied worden ontwikkeld.*

ChristenUnie

Vraag: Naar aanleiding van de resultaten van de weidevogeltelling 2019 wordt het beleid geëvalueerd en bijgesteld. Maar hebben we al voldoende in beeld wat voor de weidevogels de gevolgen zijn van de uitvoering van de Regionale Energiestrategieën?

Antwoord: *De regionale energie-strategieën zijn nieuw en de effecten hiervan op weidevogelpopulaties zijn nog niet precies bekend. Via diverse onderzoeken naar de effecten van zonneparken op de biodiversiteit, die op IPO-niveau worden afgestemd, wordt nader in beeld gebracht hoe windturbines en zonnevelden en (weide)vogels zich verhouden. De natuurwet- en regelgeving biedt bovendien bescherming. Concrete nieuwe windlocaties en*

zonnevelden moeten hieraan voldoen. De natuurwetgeving heeft betrekking op alle vogelsoorten, dus ook weidevogelgebieden.

Voor het behoud van weidevogels hebben we op dit moment wél voldoende in beeld welk leefgebied en beheer nodig is voor de instandhouding van de populatie. Op basis van deze kennis wordt het beleid geëvalueerd en bijgesteld, met name op basis van de in 2021 geplande weidevogeltelling.

SGP

Vraag: Wij zouden, zodra dat mogelijk is, graag eens een werkbezoek afleggen met de Staten in het meest succesvolle weidevogelgebied, de Eempolder. Wij zouden graag van de betrokken partners horen welke leerpunten zij hebben voor de rest van de provincie en voor het provinciaal beleid.

Antwoord: Dit is een goed idee en mogelijk. Dit kan echter niet meer in het broedseizoen van 2020. Wilt u van het najaar (buiten het broedseizoen) of in het voorjaar van 2021? De informatie die u krijgt is min of meer vergelijkbaar.

Partij voor de Dieren

Vraag 1: Weidevogels verdwijnen uit ons landschap. Dat komt omdat hun leefgebied zwaar onder druk staat van de intensieve landbouw. We begrijpen dat predatie niet meehelpt de doelstelling te behalen, maar het is niet de oorzaak van de achteruitgang. De achteruitgang van de weidevogels, en breder de biodiversiteitscrisis, laat zien dat een versnelling van de transitie naar kringlooptlandbouw noodzakelijk is. Waarom zien we dit niet terug in de Statenbrief?

Antwoord: De Statenbrief informeert u over de uitvoering van het Actieplan, de resultaten van de weidevogeltelling van 2019 en het informeert u over het traject voor het aanpassen van het beleid. Daarnaast gaat de brief in op de redenen van voor- en achteruitgang. Er is in deze Statenbrief geen nieuw beleid voorgesteld. Een belangrijke aanpassing van het beleid verwachten we op basis van de weidevogeltelling in 2021. Dan weten we ook meer over het nieuwe Europese subsidieprogramma, de mogelijkheden die dit biedt en de middelen die beschikbaar worden gesteld. Uiteraard wordt u tegen die tijd geïnformeerd over de keuzen die worden gemaakt voor het behoud van onze weidevogels.

Vraag 2: Waarom verdwijnt de randzone?

Antwoord: De randzone is gefinancierd met (tijdelijke) extra middelen die het Rijk beschikbaar had gesteld voor de periode 2018-2021. Locaties in de weidevogelrandzone waar volgens de weidevogeltelling van 2021 veel weidevogels voorkomen kunnen eventueel aan het weidevogelkerngebied worden toegevoegd. Dit kan alleen als er op dat moment voldoende geld voor ter beschikking is.

Vraag 3: Het uitmaaien van nesten en kuikens is in strijd met de Wet natuurbescherming, maar gebeurt wel. Hoe staat het met de handhaving hierop? En met de gedragscode die zou worden opgesteld? (Actieplan: "De provincie gaat in de winter 2018-2019 in samenspraak met de sector een gedragscode opstellen, waarmee we het uitmaaien willen voorkomen.")

Antwoord: Het bleek op provinciaal niveau niet mogelijk zo'n gedragscode op te stellen want de Wet Natuurbescherming is landelijk. Er hebben initiatieven gelopen om landelijk zo'n gedragscode te realiseren, maar hiervoor kon geen overeenstemming worden bereikt.

Inderdaad is het uitmaaien van nesten verboden. Maar handhaving is in de praktijk erg lastig en overtreders moeten op "heterdaad betrapt" worden. In de provincie Friesland loopt op dit moment een pilot met extra handhaving, overleg met de Officier van Justitie over de benodigde bewijslast en een bewustwordingscampagne voor agrariërs. We zullen de resultaten hiervan bestuderen in verband met eventuele toepassing in de provincie Utrecht.

Vraag 4: In het Actieplan Weidevogels is € 600.000 beschikbaar gesteld voor kwaliteitsverbetering in de weidevogelreservaten. Een van de maatregelen was het wegnemen van onderbemaling bij de Kadelanden. In hoeverre speelt het probleem van onderbemaling ook in overige gebieden? En wat gaat u hieraan doen? Gaat u in dat geval ook met de Waterschappen in overleg om het gewenste waterpeil ook te handhaven, zodat het vastgestelde peil ook praktijkpeil is?

Antwoord: De gelden van het Actieplan zijn ingezet in de natuurgebieden. De onderbemaling in de Kadelanden betreft voormalige landbouwgrond (waar de onderbemaling in lag) die naar natuur is gegaan. Daarom konden we deze bemaling verwijderen. Onderbemaling in natuurgebieden bestaat verder in Utrecht niet.

Inderdaad is het waterpeil belangrijk voor weidevogels. Binnen het agrarisch natuurbeheer bestaat de mogelijkheid om subsidie te krijgen voor 'hoog waterpeil', maar ook voor 'plas-drassen'. Op deze manier hopen we deelnemers te stimuleren om de waterstand te verhogen. De provincie Utrecht hanteert overigens als enige Nederlandse provincie een verplicht minimum percentage voor plas-dras en ander zwaar beheer, aangezien dit binnen het agrarisch weidevogelbeheer van cruciaal belang is voor de instandhouding van de weidevogelpopulatie.

Vraag 5: Ten aanzien van de cijfers zijn we verheugd dat de afname van kritische weidevogels over de afgelopen jaren (2016/2019) is geslonken t.o.v. 1990/2019 (0,5% t.o.v. 3-7%). Minder afname is echter nog geen toename (over de gehele linie). Sommige gebieden kennen namelijk ook een grote procentuele afname (50%, 16% per jaar). Wat gaat u de komende tijd doen om het tij te keren? Met name in de Lopikerwaard loopt het nog niet vlotjes. Wat gaat u in dit gebied doen om de situatie te kantelen? Herbegrenzing als mogelijke maatregel vindt namelijk eventueel pas in 2023 plaats.

Antwoord: Zoals in de Statenbrief aangegeven, kunnen we het beleid nu niet op hoofdlijnen herzien. Wel gaan we met de collectieven waar het minder gaat op korte termijn in overleg. Tijdens dit overleg bekijken we waar weinig toekomst in het weidevogelbeheer zit en hoe de provincie het betreffende collectief eventueel zou kunnen helpen. Hierbij moet opgemerkt worden dat onze keuze om te investeren in de beste gebieden ook inhoudt dat we op termijn kunnen ophouden met weidevogelbeheer in sommige mindere gebieden.